

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 8.5.2019

Sayı: 130

1011134

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Osmanlı, Selçuklu dönemleri olmak üzere, Türkiye’de tarihte var olmuş çeşitli medeniyetlere ait olan tarihi yapıların restorasyonlarında ortaya çıkan eksikliklerin, estetik sorunların, tarihi dokuyu bozan işlemlerin tespit edilmesi, bu sorunların sebeplerinin ortaya çıkarılması, varsa hukuki boşluk ile eksikliklerin tespiti ve alınması gereken önlemlerin değerlendirilmesi için Anayasa’nın 98 inci ve TBMM iç tüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. 30 / 04 / 2019

İbrahim Halil ORAL
Ankara Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye, kadim tarihi sebebiyle, coğrafyasında binlerce tarihi eser barındırmaktadır. Bunların pek çoğu UNESCO gibi uluslararası örgütlerce insanlığın ortak mirası kabul edilmiştir. Türkiye bu tarihi mirası en iyi şekilde korumak ve geleceğe taşımakla yükümlüdür. Anadolu; Hititler, Frigler, Urartular, Asurlular, Romalılar, Oğuzlar, Selçuklular, Osmanlılar ile pek çok kadim medeniyet ve toplumun tarihi mirasına ev sahipliği yapmaktadır. Günümüzde bu tarihi mirasın korunmasıyla alakalı tartışmalar mevcuttur. Basında ve çeşitli akademik çalışmalarda yer aldığı üzere; pek çok tarihi yapının, aslına uygun restore edilmediği, tarihi dokusunu ve görüntüsünü bozan işlemlere maruz kaldığı bilinmektedir. Ayrıca yapılan kazılarda çıkarılan eserlerin, yeterli kazı süresine sahip olmadığı, kazılardan sonra tarihi eser kaçakçıları ve vandallar tarafından tahrif edildiği de iddia edilmektedir.

2011 yılında Eskişehir'deki Seyyid Battal Gazi Külliyesi'nde restorasyon sürecinde borçlar sebebiyle elektrik kesintileri olduğu ve bu durumun restorasyonu sekteye uğrattığı, tarihi duvarlara aydınlatma araçları çakıldığı, tarihi alanlara Amerikan mutfak ve yapıya uygun olmayan inşaatların yapıldığı basına yansımıştır. Erzurum şehrinin simgesi olan ilk yapımı 1253 olan Çifte Minareli Medrese'nin 2011 yılında başlayan ve 2016 yılında tamamlanan restorasyon çalışmasında, tarihi binanın etrafına görüntüyü bozan plastik borular, çelik yapılar ve havalandırma sistemleri konulduğu görülmüştür. Bu duruma dönemin Erzurum Valisi'nin de tepki gösterdiği basından öğrenilmiştir. 2014 yılında Ağrı'da bulunan tarihi İshak Paşa Sarayı'nın üstüne yapılan cam tavan da estetik açısından büyük tepkiler almış ve tarihi dokuyu bozduğu yönünde eleştirilmiştir. 2015 yılında Bursa İznik'te orijinal olmadığı gerekçesiyle yıkılan bir kemerin, 2000 yıllık ve orijinal olduğu iddia edilmiştir. 2015 yılında Hatay Arkeoloji müzesinde mozaiklerin restorasyonda büyük tahribatlar olduğu kamuoyu tarafından tartışılmıştır. Yine 2015'te 2000 yıllık tarihe sahip olan İstanbul Şile'deki Ocaklı Ada Kalesi'nin restorasyonunda da tarihi yapıyı tahrip eden işlemler yapıldığı gerek basında, gerek sosyal medyada yer almıştı. Yakın dönemde ise İstanbul'un en önemli tarihi yapılarından Dolmabahçe sarayının önüne yapılan "kış bahçesinin" tarihi yapının silüetini bozduğu görülmektedir. Ayrıca Anadolu'nun en önemli tarihi alanlarından, insan eliyle inşa edilmiş en eski ibadet alanı olarak kabul edilen Göbeklitepe'nin restorasyonunda, tarihi alanlara beton döküldüğü, iş makinalarının tarihi eserlere çok yakın çalıştığı basında yer almıştır. Bu örnekler çoğaltılabilecektir.

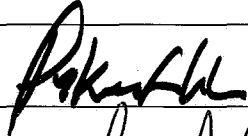
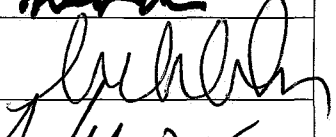
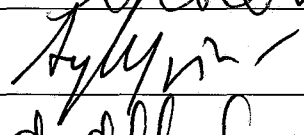
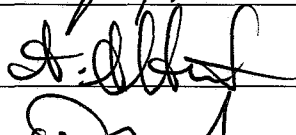
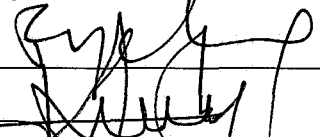
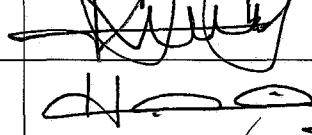
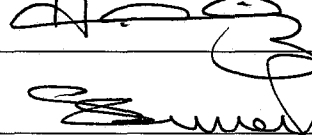
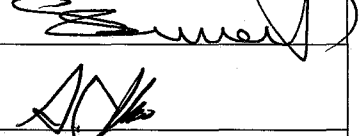
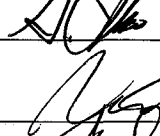
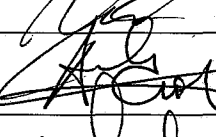
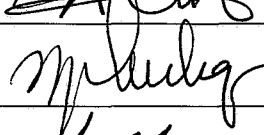
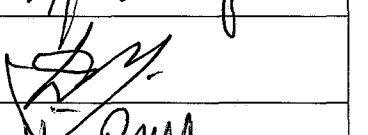
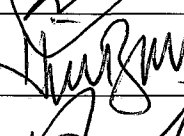
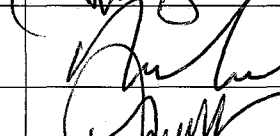
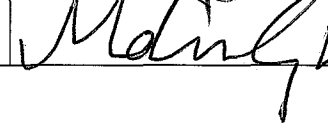
Ülkemizde restorasyon yürüten firmaların tecrübesiz olması ve sadece kar amaçlı çalışmalar yürütmeleri, restorasyon izni veren ve denetleyen kurulların kimi zaman yetersiz kalması, hukuki mevzuatın zaman zaman yetersiz kalması, restitüsyon projelerinin yeterli tarihi araştırmaya dayanmadığı eleştirileri de gerek sivil toplum kuruluşları gerekse de konuyla alakalı akademisyenler tarafından basın ve akademik çalışmalarda yer yer gündeme gelmiştir.

Milli M¼cadele s¼rerken Ankara'da "Anadolu Medeniyetleri M¼zesi"ni kuracak kadar tarih Őuuruna sahip bir ecdadın mirasçıları olarak tarihi yapılarımızın restorasyonlarının ne durumda olduğu, tarihi yapıların estetik görün¼mleri ve silüetlerinin bozulup bozulmadığı TBMM tarafından araştırılmalı, bu konuda alınması gereken önlemler tespit edilmeli, tarihi yapıların bozulmasına sebep olan kişi, kuruluş ve düzenlemeler tespit edilerek gerekli düzenlemeler ve yargı yolunun da ön¼ açılmalıdır. Fransa'nın başkenti Paris'te bulunan Notre Dame Katedrali'ndeki yangın gibi hadiselerin restorasyonlarımızda yaşanmaması için bu hususun itinayla değerlendirilmesi şarttır.

..... Sayılı Meclis Araştırması Önergesinin İmza Çizelgesi

AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Z. Hakan SİDALI	MERSİN	
BEKİR YAŞAR	SAMSUN	
Ayhan Adnan Sezgin	Aydın	
Ayhan Altıntaş	Ankara	
Yasin ÖZTÜRK	Denizli	
Metin ERGUN	Muş	
Fahrettin Yılmaz	Konya	
Koray Aydın	Ankara	
İ. Hüseyin Filiz	Gaziantep	
Senol Bal	Ankara	
Ahmet ÇELİK	İSTANBUL	
Arslan Kebutgüçü	Eskişehir	
Ahmet Kamil EROZAN	Bursa	
Hayrettin Nuhoglu	İstanbul	
Ömer YILMAZ	Ankara	
ÖMÜR BEYAZ	İSTANBUL	
Behiye Çeltek	Mardin	
İsmail Kocuk	Adana	
Tuba Varol Çeltek	Antalya	
Müjgan Düzgün	Pamir	